Ministry of Economic Affairs
and Employment of Finland

Hallintovaliokunta

Vastineen täydennys
10.10.2024 HE 68/2024 vp

Erityisasiantuntija Ariann Grandell
Maahanmuutto- ja kotouttamisyksikkö
Työ- ja elinkeinoministeriö

EDUSKUNTA / HALLINTOVALIOKUNTA

Työ- ja elinkeinoministeriö toimittaa hallintovaliokunnalle täydentävän vastineen HE 68/2024 vp:hen lapsiasianvaltuutetun lausunnon johdosta.

1. Lapsiasiavaltuutettu toteaa lausunnossaan, että työperäistä oleskelulupaa koskeva päätöksellä on aina vaikutusta hakijan lapsiin, joten päätöstä tehtäessä tulisi huomioida lapsen etu ulkomaalaislain 6 §:n mukaisesti. Ehdoton palkkaraja ei salli kuitenkaan minkäänlaista harkintaa, joten siinä yhteydessä lapsen edun huomioon ottamista ei voida tehdä.

Lapsiasiavaltuutetun näkemyksen mukaan työperäisen jatko-oleskeluluvan myöntämisen yhteydessä on syytä harkita, tulisiko ehdottomasta palkkarajasta voida poiketa yksittäisissä tapauksissa painavasta syystä tai lapsen edun sitä vaatiessa.

- Nyt asetettava palkkaraja ei eroa nykyisestä toimeentuloedellytyksestä tai muistakaan työntekijän oleskeluluvan saamisen ehdottomista edellytyksistä. Myöskään saatavuusharkinnasta eikä toimeentuloedellytyksestä tai työnteon perusteella myönnettävän oleskeluluvan yleisistä edellytyksistä ei ole päätösharkinnassa poikettu lapsen edun vuoksi, vaikka perheenkokoajan luvan epäämisellä voi olla vaikutuksia myös hänen alaikäiselle lapselle, jolle ei tämän johdosta välttämättä voida myöntää lupaa perhesiteen perusteella.

Kuten jo aiemmassa vastineessa todettiin, voidaan tilanteissa, jossa lapsen huoltajalla on työntekijän oleskelulupa ja lapsi hakee oleskelulupaa perhesiteen perusteella, lapsen toimeentuloedellytyksestään edelleen poiketa, jos siihen on poikkeuksellisen painava syy, tai lapsen etu sitä vaatii, kuten tähänkin asti. Sama koskee puolison perhesideperusteista oleskelulupaa. Esityksellä ei muuteta tätä sääntelyä.

2. Lapsiasiavaltuutettu toteaa lisäksi, että on valitettavaa, että nyt käsillä oleva hallituksen esitys ja tuleva, hallitusohjelmaan sisältyvän kirjauksen mukainen perheenyhdistämistä koskeva esitys eivät ole käsiteltävänä samaan aikaan, vaikka kyse on toisiinsa kiinteästi liittyvistä päätöksistä, kun kyse on työperäisestä maahanmuutosta. Kokonaisvaikutusten arviointi olisi välttämätöntä tehdä ennen kuin yksittäisiä muutoksia edistetään.

- Mainittu kirjaus kuuluu sisäministeriön vastuulle, eikä siihen liittyvää hanketta ole vielä asetettu. Näin ollen asioiden käsittely yhdessä ei ole mahdollista.

3. Vastinekuulemisessa nousi esiin myös kysymys siitä, miten lapsen etu huomioidaan päätöksenteossa silloin, kun lapsi itse ei hae oleskelulupaa, vaan on esimerkiksi Suomen kansalainen. Suomen kansalaisen perheenjäsenen oleskelulupa ei edellytä turvattua toimeentuloa (UlkL 50 §).